

STRATEGI 2022 – 2026

Innhold

Innledning	5
Nesten 100 års innsats mot ruskjøring.	6
Plattformen	7
Rus i trafikken i Norge	8
Veitrafikken	8
Ulykker med fritidsbåter	9
Visjon	10
Langsiktig mål	10
Formålsparagrafen.	10
Verdier	11
Frivillighet	11
Målgrupper	12
Virksomhetsområder	13
Hovedpilarer i vårt eksterne arbeid.	14
Rus i trafikken	14
Forebyggende trafikksikkerhetstiltak	15
Samferdsel.	16
Miljø.	17
Arbeid innad i organisasjonen	18

Innledning

Rundt en fjerdedel av trafikkulykkene skyldes kjøring i alkohol-, narkotika-, medikament- eller blandingsrus. Hvert år får mange familier det sorgtunge budskapet om at en nær og kjær har omkommet i en trafikkulykke der ruskjøring var hovedårsaken.

Noen av disse familiene vil oppleve budskapet som ekstra tragisk og uvirkelig; deres sønn / datter, far eller mor er blitt et uskyldig offer for en annens valg om å sette seg bak rattet i ruspåvirket tilstand.

Trafikkulykker forårsaket av ruskjøring er meningsløse ulykker. De er årsaken til at vi bryr oss. De er bakteppet for vårt samfunnsoppdrag.

MA – Rusfri Trafikk skal bidra til å redusere ruskjøring ved å informere, motivere og påvirke. Vi er troverdige og sannferdige. Det vi gjør og mener baserer seg alltid på solid fagkunnskap, innhentede data og forskning.

Rus i trafikken er et sammensatt felt som

ofte kan være vanskelig å omtale på en lettfattelig måte. Våre budskap skal være klare og ikke til å misforstå. Det betyr at vi legger vekt på en språkbruk og formidling som er enkel, jordnær og medmenneskelig når vi henvender oss til folk flest. Det gjelder i mediasaker, på nettsider og sosiale kanaler, og i samtaler.

Vi skal være godt synlige, både lokalt og sentralt.

I vårt påvirkningsarbeid overfor politikere og myndigheter er vi etterrettelige og løsningsorienterte. Vi er en stemme i samfunnsdebatten, som må etterstrebe å være tydelig for alle samfunnsgrupper.

MA – Rusfri Trafikk samarbeider med andre organisasjoner og faginstanser, både i Norge og utenfor Norges grenser. Det er viktig med en felles innsats for å nå Nullvisjonen – null drepte og hardt skadde.

Nesten 100 års innsats mot ruskjøring

Motorførernes Avholdsforbund (MA) ble stiftet i 1928 som en bilorganisasjon for avholdsfolket, med formålsparagrafen: «MA har til formaal aa samle alle totalavholdne motorførere til et landsforbund og arbeide for aa oplyse folk om den store fare alkoholen er for trafiksikkerheten, samt ivareta medlemmenes interesser, bl.a. paa forsikringsomraadet».

Ankerfestet var i allerede eksisterende avholdsorganisasjoner som DNT og IOGT, men starten var heller treg. Først da forsikringsselskapet Varde ble etablert i 1934, skjøt medlemsutviklingen fart.

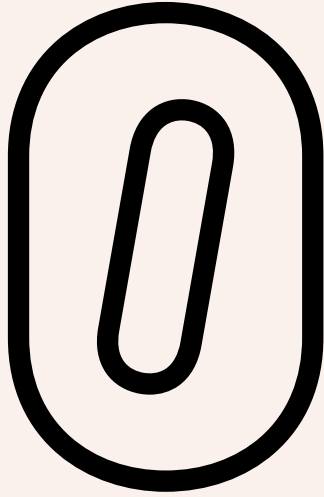
Medlemstallet var på sitt høyeste på begynnelsen av 1980-tallet med ca. 30 000 medlemmer. Men tidene forandret seg; det ble stadig færre mennesker med et konsekvent avholdsstandpunkt, og medlemstallet i MA gikk ned. Også for Ansvar

Varde, som bare forsikret avholdsfolk, ble selve fundamentet truet. Det kulminerte med at forsikringsselskapet opphørte på slutten av 1990-tallet.

Det er lenge siden kravet om totalavhold blant våre medlemmer opphørte, men alt som foregår innenfor organisasjonen er naturlig nok rusfritt.

Organisasjonen har alltid vært aktiv med et klart budskap for rusfri trafikk og trafiksikkerhet. Høydepunktene og seirene har vært mange. I 2016 skiftet vi navn til MA – Rusfri Trafikk. Navnevalget har med seg vår stolte historie, MA, og en tydeliggjøring av det vi arbeider for, Rusfri Trafikk.

Per i dag (2022) har vi 27 lokallag, og er representert i alle landets fylker bortsett fra ett.

drepte og hardt skadde

Plattformen

En rusfri trafikk vil ha stor, positiv effekt på samfunnsregnskapet. Det betyr færre dødsfall og færre alvorlige personskader. Det vil også bety færre sykmeldinger, både fra en trafikkskadd og fra nærstående rundt en forulykket. Vi vet at særlig rusulykker rammer nær familie og venner hardt.

Norge har forpliktet seg til FNs bærekraftsmål som ble utarbeidet i 2015. MA – Rusfri Trafikk jobber for bærekraftsmål nr. 3, «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder». Ett av delmålene her er at antall dødsfall og skader i verden forårsaket av trafikkuulykker, skal reduseres betydelig.

I tillegg til FNs bærekraftsmål er Nullvisjonen det viktigste styringsverktøyet her til lands. Nullvisjonen er en visjon om et transportsystem som ikke fører til drepte eller hardt skadde. Den forutsetter et langsiktig, systematisk og målrettet arbeid

av alle aktører som påvirker sikkerheten i vegsystemet. Samtidig gir den en tydelig retning for innsatsen, og et klart grunnlag for å gjøre prioriteringer.

Disse to pilarene er et viktig fundament for arbeidet til MA – Rusfri Trafikk også de neste fire årene. Strategien forteller hvordan vi skal jobbe for å bidra til reduksjon av ruskjøring i Norge og hva vi skal prioritere i denne perioden.

Strategien danner utgangspunktet for våre handlingsplaner som vanligvis strekker seg over to år, dvs. én landsmøteperiode, og begge vedtas av landsmøtet.

Underveis vil det kunne bli nødvendig med justeringer dersom det skjer lovendringer, eller endring av økonomiske rammebetingelser og samfunnsmessige faktorer.

Strategien gjennomføres av sentraladministrasjonen og lokalavdelingene på vegne av sentralstyret og landsmøtet.

Rus i trafikken i Norge

Veitrafikken

Dessverre er det et faktum at andelen dødsulykker i trafikken som skyldes ruskjøring, holder seg relativt stabil fra år til år. Rundt en fjerdedel av alle dødsulykker skyldes ruskjøring. I antall menneskeliv dreier det seg om et snitt på 26 personer per år de siste 8 årene. Flest omkomne finner vi i aldersgruppen 41 – 50 år.

For ulykker der alle overlever, men skades – noen for livet – har vi ikke pålitelige tall. Men det er ingen grunn til å tro at andelen er lavere her.

Alkohol er det vanligste rusmiddelet en finner i trafikkulykker. Andre er beroligende medisiner, sovemedisiner, cannabis, amfetamin(er), opioider (f.eks. morfin, kodein, heroin og metadon/subutex), og kokain.

De fleste som forulykker eller blir anmeldt

for ruspåvirket kjøring er menn. Rundt 10.000 personer anmeldes mistenkt for ruskjøring hvert år. Aldersgruppen 25 – 34 år utmerker seg som verstinger i denne statistikken, og de mellom 35 – 44 år følger etter.

Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg 2022 – 2025 fastslår at det skal maksimalt være 350 drepte og hardt skadde i veitrafikken i 2030, hvorav maksimalt 50 drepte totalt. For rus er tilstandsmålet satt til at innen 2026 skal maksimalt:

0,1 prosent av trafikkarbeidet utføres under påvirkning av alkohol over 0,2 promille. (2016/2017 = 0,2 prosent)

0,4 prosent av trafikkarbeidet utføres under påvirkning av narkotika over straffbarhetsgrensen. (2016/2017 = 0,6 prosent).

Ulykker med fritidsbåter

I perioden 2017 – 2022 har 130 personer omkommet i forbindelse med fritidsfartøy. Andel rus / alkoholpåvirket er 36 %. De fleste ulykker skjer mens fartøyet er underveis. Mange av de som er ruspåvirket bruker heller ikke flytevest.

Promillegrensen for fritidsbåtførere er 0,8 %.

Den norske promillegrensen for førere av fritidsbåter er blant de høyeste i Europa. Dette til tross for at vi har en vind- og værutsatt kyst med mange skjær, øyer og holmer.

Visjon

INGEN skal dø eller bli hardt skadd som følge av ruspåvirket kjøring, hverken på land eller til sjøs.

Langsiktig mål

Trafikken skal være rusfri.

Formålsparagrafen

MA – Rusfri Trafikk er en rusfri motor- og interesseorganisasjon for alle som er opptatt av trafikksikkerhet, rusfri trafikk og trafikantenes vilkår og ansvar.

Vi skal arbeide for:

Bedre trafikksikkerhet

Rusfri trafikk

Medlemmenes interesser som trafikanter

Verdier

Organisasjonen tuftes på verdiene:

Trivsel og samarbeid

Engasjement og optimisme

Framtidsrettet og ressurssterk

Frivillighet

MA - Rusfri Trafikk er organisert med lokale avdelinger. De drives av frivillige medlemmer som sitter i de lokale styrene og frivillige som deltar i ulike aktiviteter initiert av lokalavdelingen. Det er viktig at aktiviteter og tiltak for å fremme trafiksikkerhet og rusfri trafikk, skjer der menneskene bor og utfordringene er.

Målgrupper

MA – Rusfri Trafikk har alle trafikanter over 25 år som målgruppe for sitt arbeid, (ungdomsarbeidet er overlatt til vår datterorganisasjon Ung i trafikken).

I perioden vil vi jobbe særlig målrettet mot menn i aldersgruppen 25 – 44 år. Denne gruppen har de største utfordringene når det gjelder ruspåvirket kjøring.

Det blir stadig flere eldre som innehar førerkort. Ulykkesstatistikk viser at det skjer en vesentlig økning i risiko for eldre i

trafikken ved 75-årsalderen. Bruken av trafikkfarlige medikamenter er høy, særlig blant eldre kvinner.

De eldre førerkortinnehaverne vil også være et prioritert segment i vårt påvirkningsarbeid.

Virksomhetsområder

- Politisk og offentlig påvirkning
- Opinionspåvirkning
- Kunnskapsformidling gjennom sentrale og lokale aktiviteter og tiltak, egne nettsider og bladet "Motorføreren"
- Delta i – og skape samfunnsdebatt om trafikksikkerhet og rusfri trafikk, og bidra til en reduksjon av totalforbruket av rusmidler
- Verving av medlemmer og givere

For å lykkes er det viktig å bygge allianser både på kort og lang sikt. Vi vil jobbe sammen med fagmiljøer, organisasjoner og andre for å løfte viktige spørsmål og få fram gode løsninger. Vårt virke skal skje både sentralt og lokalt.

Vi skal følge utviklingen på vårt felt nasjonalt og internasjonalt, og delta i relevante og nyttige internasjonale fora på rusmidelfeltet og trafikksikkerhet.

Arbeid opp mot politiske partier og pro-

sesser er en viktig oppgave nasjonalt og regionalt. Vi skal være tett på prosessene og være pådriver for å få våre saker på dagsorden, og dermed oppnå gjennomslag for rusfri trafikk og trafikksikkerhet. Våre lokale tillitsvalgte har hovedansvaret for å initiere det regionale arbeidet, så bistår sentraladministrasjonen i oppfølgingen.

I perioden skal det være fokus på verving av nye medlemmer.

Hovedpilarer i vårt eksterne arbeid

Rus i trafikken

Forebyggende trafikksikkerhetstiltak

Samferdsel

Miljø

Rus i trafikken

MA - Rusfri Trafikk vil arbeide for at:

- Politi, Tolletat og Kystvakt har tilgang til og bruker best mulig tilgjengelig teknologi for å hindre beruset kjøring
- Antallet trafikkontroller på vei og på sjø økes og skal alltid inneholde blåseprøve
- Promillegrensen for fritidsbåtførere senkes til 0,2
- Det skal fremdeles være forbudt å selge og servere alkohol på innenriksferger og på bensinstasjoner
- Alkolås implementeres frivillig og som kvalitetssikringstiltak i alle kjøretøy som benyttes i arbeidsøyemed og persontransport
- Bilkollektiv installerer alkolås i sine biler
- Alkolåsprogram for promilledømte som alternativ til tap av førerrett innføres
- Leger skal få mulighet til å forskrive alkolås til pasienter med alkoholavhengighet
- Kunnskapen om narkotiske stoffers virkning og utbredelse i trafikken forbedres

Forebyggende trafiksikkerhetstiltak

MA – Rusfri Trafikk vil at:

- Det skal være et pålitelig system som tar kjøreretten fra de som ikke er skikket til å kjøre bil
- Holdningsskapende trafiksikkerhetsarbeid og trafikantens ansvar vektlegges i undervisning
- Det motiveres for økt bruk av sykkelhjelm, refleks, refleksvest og lys
- Det legges til rette for at gående og syklende skal ha trygge vilkår i trafikken
- Skoleveien skal trygges best mulig og i størst mulig grad være bilfri
- Det etableres fotobokser for både punktmåling og gjennomsnittsmåling på ulykkesutsatte steder i henhold til gjeldende kriterier
- Politi, helsevesen, Statens vegvesen og alle relevante aktører samarbeider tett om best mulig kunnskapsgrunnlag for forebygging av trafikkulykker
- Trafikkopplæringen i trafikkskolene skal gjennomgå med sikte på større oppmerksomhet på rusproblematikk

Samferdsel

God fremkommelighet er et velferdsgode og en forutsetning for verdiskaping. Et godt, trygt og helhetlig veinett over hele landet vil bidra til å sikre dette. I bynære områder og i byer må fremkommeligheten ivaretas gjennom gode kollektive transportløsninger.

MA – Rusfri Trafikk vil at:

- fellesskapets midler må brukes i tråd med Nullvisjonen for å sikre at flest mulige veier har god trafikksikkerhet og fremkommelighet
- arbeidet med sikring av rasutsatte veistrekninger og veipunkter intensiveres
- tilrettelegging av kollektivtransport må også omfatte gode parkeringsmuligheter for privatbil på sentrale knutepunkter
- det etableres et rettferdig veiprissingsystem (herunder ferger, bruer og tunneler) i stedet for bompenger
- det skal være enhetlige veinormaler for riks- og fylkesveier

Miljø

Trafikkens negative miljosider skal i størst mulig grad reduseres. Norge har imidlertid en bosetting og infrastruktur som gjør bruk av privatbil nødvendig om sysselsetting og transportbehov skal sikres utenfor tettbygde strøk. MA – Rusfri Trafikk er positiv til nyere former for bilhold som delbruk og bilkollektiv.

MA – Rusfri Trafikk vil at:

- veitrafikken utvikles slik at den negative miljøpåvirkningen blir minst mulig
- avgiftssystemet stimulerer til kjøp av miljøvennlige biler

Arbeid innad i organisasjonen

Ressurssterke lokalavdelinger er en forutsetning for å kunne gjøre en forskjell for en rusfri og trygg trafikk i lokalsamfunnet.

Sentralstyret og administrasjonen skal bidra til å styrke avdelingene gjennom

- organisasjonsutvikling
- kunnskapsformidling
- tilrettelegging for aktiviteter og tiltak
- bistand i lokal og regional politisk påvirkning
- bistå lokalavdelingene i mediarbeid

Lokalavdelingene skal overholde sine organisatoriske og formelle forpliktelser.

I tillegg til interne medlemsarrangementer, skal lokalavdelingene gjennomføre minst to utadrettede aktiviteter gjennom året. Det skal tilstrebes synlighet i lokale medier.

MA - RUSFRI TRAFIKK

DRONNINGENS GATE 6, 0152 OSLO

TLF: 22 47 42 00

EPOST: ma@marusfritrafikk.no

WWW.MARUSFRITRAFIKK.NO